

ikke har holdt sig til Hartkornet alene. Nei, man har ikke holdt sig til Hartkornet alene; man har opstillet Hartkornet som Hovedregel, men ved Siden deraf har man indrømmet flere Undtagelser, som paabydes af Forhold og Omstændigheder, og det er noget ganske Andet. Jeg troer ikke, det vil kunne lykkes at faae en anden og mere retfærdig og billig Fordeling. Naar den ærede Rigsdagsmand derimod siger, hvorfor skal man ikke give Sogneforstanderskaberne den samme Myndighed til i det Hele taget at fordele denne Byrde, som man har givet Kjøbstæderne, da skal jeg dertil bemærke, at dersom der findes en Stemning derfor, navnlig fra Regeringens og Thingets Side, saa er dette saa aldeles stemmende med mit Dnsse, at jeg med stor Fornøjelse gaaer med den ærede Rigsdagsmand i den Retning; jeg har ikke Noget imod, at man vil lægge det Hele i Sogneforstanderskabernes Haand, men jeg har ikke foreslaaet det optager i Forslaget, fordi vi troede det var uigjennemsætteligt — det er den eneste Grund —; viser det sig derimod at være igjennemsætteligt, saa tager jeg for mit Bedkommende hellere dette end den nærværende Bestemmelse. Den ærede Rigsdagsmand vil imidlertid, som sagt, have, at man ikke maa paalægge de større Gaarde mere Arbejde, end de kunne præstere; dette er det samme, som man tidligere har sagt, da der var Tale om Kjørselsforpligtelsen. Der blev da sagt, at der ikke alene skulde tages Hensyn til Hartkornet, men ogsaa til Hesteholdet; men Regeringen og Rigsdagen have været enige om at forkaste Hensynet til Hesteholdet ved Kjørselsforpligtelsen, og jeg vil derfor haabe, at man heller ikke tager et saa udelukkende Hensyn til Folkeholdet paa Gaardene, men til det Forhold, som finder Sted ligeoverfor den simple Indsidder, saa at man vil gaae ind paa den Modification, som Lovforslaget i dette Forhold foreslaaer. Hvad de forskellige Udtalelser angaaende Forandringer i enkelte Paragrapher angaaer, da skal jeg ikke for Dieblisset opholde mig derved; det er Noget, der efter min Formening nærmest hører hjemme under Sagens 2den Behandling.

Norgaard: Jeg vil kun tillade mig en kort Bemærkning i Anledning af hvad der

blev yttret af den ærede Rigsdagsmand for Aalborg Amts 5te Valgkreds (W. Petersen). Forsaavidt jeg forstod ham, sigtede hans Udtalelse til hvad jeg havde yttret angaaende § 5, idet han nemlig udtalte, at naar man f. Ex. forsvæde Assurancesummen 1000 Rd. til 2000 Rd., saa var det en Lettelse for Yderne. Dette er ganske rigtigt; men jeg vil dog tillade mig at bemærke, at mine Yttringer ikke vare at forstaae saaledes, idet jeg nærmest sigtede til, at der ikke i Paragraphen var nogen Bestemmelse, som tilfod at nedsætte de 1000 Rd. til 6 a 800 Rd., naar Omstændighederne vare saaledes, at dette Beløb burde være lig 1 Ed. Hartkorn.

Hvad nu angaaer, at den ærede Rigsdagsmand for Randers Amts 4de Kreds (Bloch) har yttret, at man burde holde sig til den forhaandenværende Arbeidskraft, som Maalestof for Fordelingen af Byrderne, da troer jeg paa ingen Maade, at dette gaaer an; thi man maa vel lægge Mærke til, at det paa mange Steder vilde blive en hoist uretfærdig Maalestof. Det er saaledes ofte Tilfældet paa større Gaarde, hvor der arbeides med Maskiner, at der om Vinteren kun holdes 2 a 3 faste Karle, medens der om Sommeren holdes 5 a 6; og da Saadant paa mange Steder er Tilfældet, er det jo deraf klart, at den forhaandenværende Arbeidskraft ikke kan afgive nogen retfærdig Maalestof for Fordelingen af dette Sneekastningsarbejde, som skal forrettes paa den Tid, Bedkommende holder færre faste Karle, nemlig om Vinteren.

Bloch: Jeg kan ikke vedkjende mig flere af de Meninger, som den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 6te Valgkreds (S. A. Hansen) har villet tillægge mig. Jeg har ikke anket over Lovforslagets Bestemmelse om, at Huusmand, Inderster og Andre kunne tilstiges til Arbejde, naar Arbeidskraften er utilstrækkelig, endnu mindre har jeg anket over, at Lovforslaget indeholder, at der skal tages Hensyn til noget Mere end Hartkornet; men jeg har anket over, at for Gaardmændene og de større Landeieendomsbestidere er Hartkornet den eneste Regulator, idet jeg troer, at der